

Кам'янський медичний коледж

*Захист прав медичних
працівників та
пацієнтів*

Підготувала: студентка групи СС-46/17

Кондратюк Марія,

Керівник:

викладач історії та
правознавства **Лавецька О.В.**

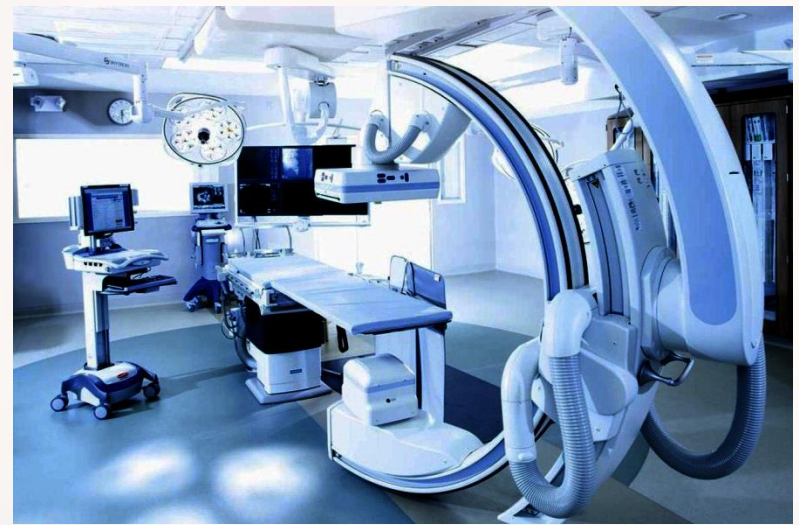
Студентський творчий проект на тему:
**“Права, свободи і обов'язки людини і
громадянина: історична ретроспектива та
сучасність”**

Робота була представлена на обласному
конкурсі творчих робіт
з “Основ правознавства” та зайняла
II місце у номінації “Практична правова
допомога у захисті прав людини”

Прогрес медичної науки й практики обумовив **можливість лікування ряду складних захворювань**, дозволив людству пізнати й регулювати найтонші біологічні процеси.

Медичні працівники не можуть сьогодні гарантувати обов'язкове видужання, поліпшення якості життя й збільшення його тривалості для хворих людей.

У той же час, далеко **не всі досягнення** системи охорони здоров'я **характеризуються позитивними результатами.**

Найчастіше медичні обставини призводять до **непорозуміння** й виникнення **конфліктів** між інтересами пацієнтів і лікарів, що робить ймовірним **виникнення** надалі **юридичних конфліктів**.

Істотними проблемами в цьому аспекті є **несприятливі результати** медичного втручання, дефекти надання медичної допомоги.

Особливістю професійної медичної діяльності є наявність достатньо великої кількості підстав для **можливого невдоволення пацієнтів**.

Навіть найменше **відхилення від результатів**, які очікує пацієнт, **здатне вплинути** на виникнення **конфліктної ситуації**. Коли мова йде про життя й здоров'я, то людська свідомість, емоції перебувають в особливому стані.

Відмінні ознаки, властиві медичній діяльності при виникненні конфліктних ситуацій.

1) розбіжність цільових настанов у суб'єктів, що надають медичну допомогу, і суб'єктів, що одержують її.

При характеристиці об'єктів медичних правовідносин мова вже йде про те, що для медичних працівників як об'єкт правовідносин, які виникають у сфері професійної діяльності, виступає сам процес надання медичної допомоги, у той час як для пацієнтів об'єктом медичних правовідносин є особисті немайнові блага - життя й здоров'я, що є кінцевим результатом медичної допомоги;

2) необхідність втручання третьої сторони (яка не є суб'єктом юридичного конфлікту) для визначення правильності надання медичної допомоги. Як така сторона можуть виступати органи судово-медичної експертизи;

3) фінансово-економічні труднощі вітчизняної системи охорони здоров'я, у результаті яких багато прав пацієнтів найчастіше не можуть бути реалізовані.

Наприклад, право пацієнта на одержання високоякісної й дорогої трансплантологічної допомоги далеко не завжди реалізовано, що обумовлює потенційну можливість виникнення юридичного конфлікту між пацієнтом і лікувальною установою (страховою медичною компанією).

Знання основних теоретико-правових особливостей юридичного конфлікту дозволить більш обґрунтовано підходити до пошуку шляхів зменшення випадків виникнення конфліктів у сфері медицини.

Під юридичним конфліктом у сфері медичної діяльності слід розуміти відкрите протистояння суб'єктів медичних правовідносин, пов'язане з реалізацією ними інтересів взаємовиключного характеру.

Суб'єктами юридичного конфлікту в сфері медичної діяльності можуть виступати :

- 1. фізичні** (пацієнт, лікар, що займається приватною практикою);
- 2. юридичні** особи (лікувальна установа, орган управління охорони здоров'я).

За ступенем суспільного значення виділяють медичні проступки й злочини, а за ступенем вини - винні й невинні діяння.

Залежно від предмета правового регулювання юридичні конфлікти можуть бути:

- адміністративно-правові;
- кримінально-правові;
- цивільно-правові й ін.

За тривалістю юридичні конфлікти в сфері медичної діяльності бувають:

- короткочасні;
- довгострокові.

Залежно від теоретичних особливостей юридичного конфлікту й практики надання медичної допомоги розрізняють два види юридичних конфліктів:

- ті, які виникають із правовідносин при наданні медичної допомоги;*
- ті, які виникають із правопорушень при наданні медичної допомоги.*

Одна з важливих обставин, яку необхідно враховувати при аналізі юридичних конфліктів у галузі охорони здоров'я, - різне праворозуміння суб'єктами конфлікту, що призводить до різних суджень, висновків та дій.

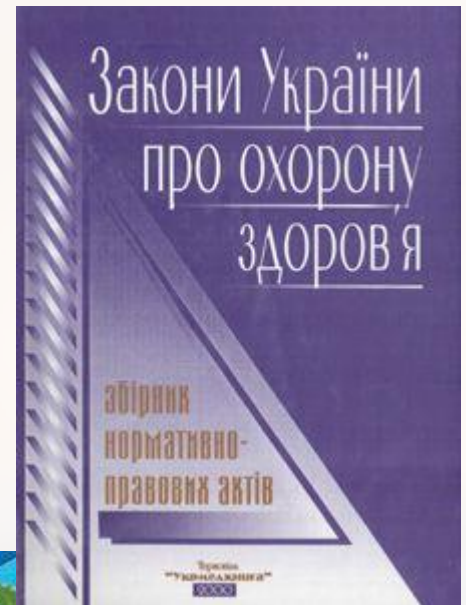

Надання медичної допомоги й медична послуга - процеси, які характеризуються відсутністю заздалегідь прогнозованого результату, тобто мова йде про надання самої послуги, здійснення певних заходів, спрямованих на лікування людини. Оскільки права й законні інтереси пацієнтів можуть постраждати як у випадках невідповідності результату лікування очікуванням пацієнта, так і при дефектах надання медичної допомоги, важливо вказати методи й способи захисту порушених прав громадян, що одержували медичну допомогу.

Нормативно-правову базу системи захисту прав пацієнтів становлять:

- Конституція України;
- Цивільний кодекс України;
- Кримінальний кодекс України;
- Основи законодавства України про охорону здоров'я;
- Закон України "Про захист прав споживачів".

Права пацієнтів

Право на медичні профілактичні заходи

Право на доступність у галузі охорони здоров'я

Право на згоду на медичне втручання та право на відмову від медичного втручання

Право на свободу вибору в галузі охорони здоров'я, а саме:

- ❖ Право на вільний вибір лікаря;
- ❖ Право на вибір методів лікування відповідно до рекомендацій лікаря;
- ❖ Право на вибір закладу охорони здоров'я;
- ❖ Право на заміну лікаря;
- ❖ Право на лікування за кордоном у разі неможливості надання такої допомоги у закладах охорони здоров'я України;

Право на медичну таємницю

Право на якісну медичну допомогу

Право на безпечну медичну допомогу

право на інновації, а саме:

- ❖ право на медико-біологічний експеримент;
- ❖ право на репродуктивні технології;
- ❖ право на донорство;
- ❖ право на терапевтичне клонування;
- ❖ право на корекцію (зміну) статі;

***Право на попередження за можливістю
страждань і болю***

Право на індивідуальний підхід до лікування

Право на оскарження неправомірних рішень і дій працівників, закладів та органів охорони здоров'я

***Право на відшкодування шкоди, заподіяної
здоров'ю***

***Право людини на життя та на повагу до гідності
при наданні медичної допомоги***

Право на захист від будь яких незаконних форм дискримінації, пов'язаних зі станом здоров'я

Захист прав пацієнта може здійснюватися в неюрисдикційній (самозахист своїх прав і законних інтересів) і юрисдикційній (у спеціальному, адміністративному порядку або, за загальним правилом, у судовому порядку) формах.

Враховуючи норму Основного Закону держави про те, що кожний вправі захищати свої права й свободи всіма засобами, не забороненими законом, з погляду доцільності викладу основних способів захисту прав пацієнтів їх можна поділити на досудові й судові.

Пацієнт сам вправі визначати, яким способом і за допомогою якого рівня захищати свої права, порушені, на його думку, при наданні медичної допомоги. Це може бути досудовий, а потім судовий, або одразу ж, за рахунок складання й подання позовної заяви, - судовий рівень захисту своїх прав. Іншими словами, обмежень у праві вибору способів захисту прав пацієнта немає.

Медичні працівники – звичайні люди, які мають згідно з Конституцією України такі самі права, як і решта громадян країни. Тому на них поширюються «Права, свободи і обов'язки людини і громадянина», що затверджені розділом II Конституції України.

Крім того, медпрацівники мають зокрема права, що безпосередньо

Лікарям дуже важко відстоювати свої права, оскільки часто пацієнти з великою недовірою, сумнівом і упередженням ставляться до них.

Згідно з чинним законодавством
медичні працівники мають низку
прав та обов'язків.

Так, кожний медичний працівник має такі права: право на життя, охорону здоров'я, на безпечне для життя та здоров'я навколишнє природне середовище, на освіту і можливість заробляти на життя працею, яку він вільно обирає або на яку погоджується, на відпочинок, повагу честі та гідності, ділової репутації.

Ці права закріплені Конституцією
України, ширше розкриті у
Цивільному Кодексі.

Крім природних прав медичні працівники мають спеціальні права і пільги. Перелік їх викладено у розділі X «Медична та фармацевтична діяльність» Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» (ст. 77).

*Витяг зі ст. 77 Закону України
«Основи законодавства України про охорону здоров'я»
Медичні і фармацевтичні працівники мають право на:*

***Заняття медичною і фармацевтичною діяльністю відповідно до
спеціальності та кваліфікації***

Належні умови професійної діяльності

***Підвищення кваліфікації, перепідготовку
не рідше одного разу на 5 років у
відповідних закладах та установах***

Безплатне користування соціальною, екологічною та спеціальною медичною інформацією, необхідною для виконання професійних обов'язків

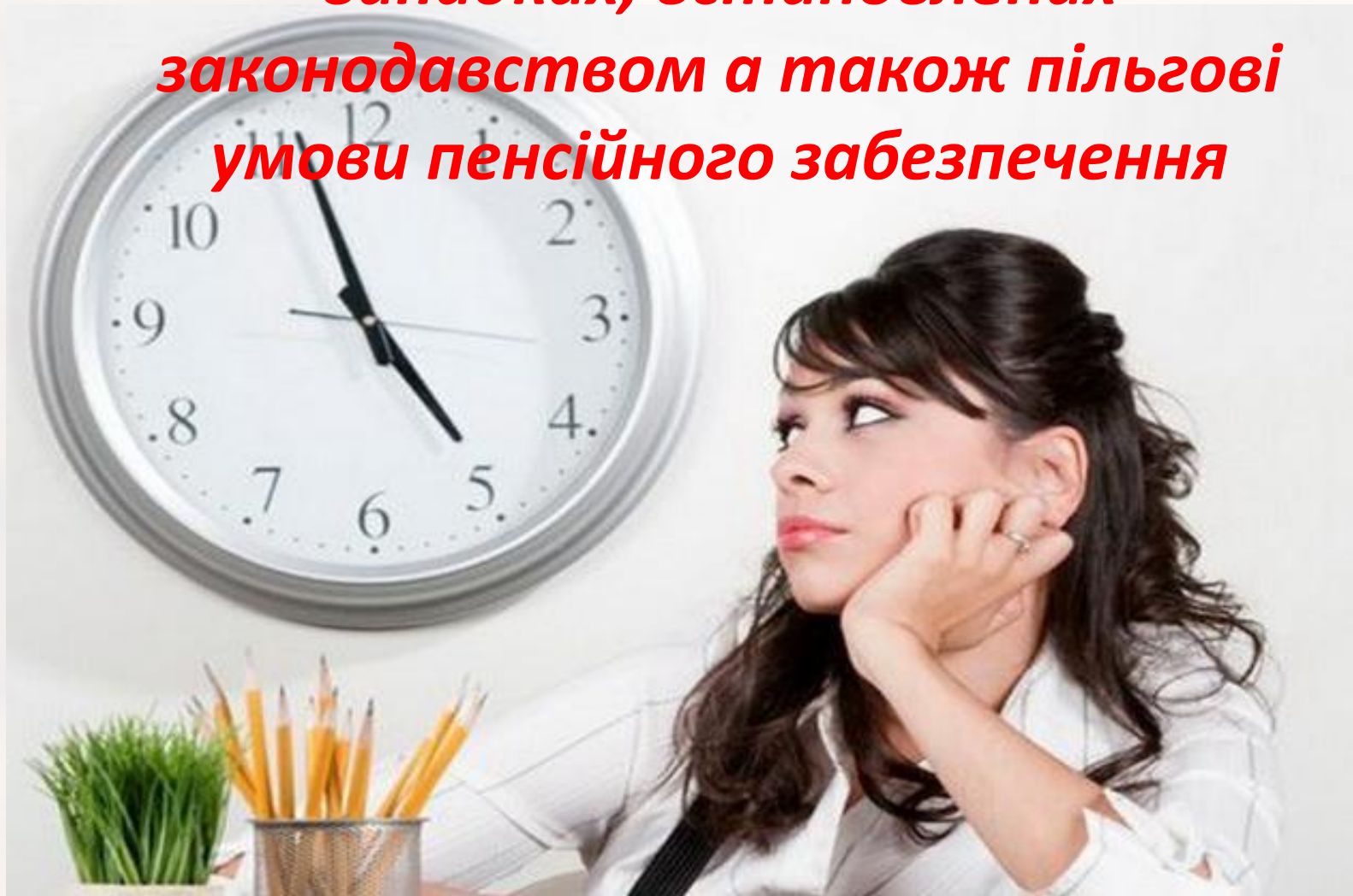
Обов'язкове страхування за рахунок власника закладу охорони здоров'я у разі заподіяння шкоди їхньому життю і здоров'ю у зв'язку з виконанням професійних обов'язків у випадках, передбачених законодавством

Соціальну допомогу з боку держави у разі захворювання, каліцтва або в інших випадках втрати працездатності, що настала у зв'язку з виконанням професійних обов'язків

***Скорочений робочий день і
додаткову оплачувану відпустку у
випадках, встановлених
законодавством а також пільгові
умови пенсійного забезпечення***

Пільгове надання житла та забезпечення телефоном. Безплатне користування житлом з освітленням і опаленням тим, хто проживає і працює у сільській місцевості і селищах міського типу, а також пенсіонерам, які раніше працювали медичними та фармацевтичними працівниками і проживають у цих населених пунктах;

Судовий захист професійної честі та гідності

Законодавством може бути передбачено інші права та пільги для медичних і фармацевтичних працівників. На них також можуть поширюватися пільги, що встановлюються для своїх працівників підприємствами, установами і організаціями, яким вони подають медико-санітарну допомогу.

Для виконання своїх обов'язків лікар повинен мати свободу професійних дій, узгоджених з його сумлінням і вимогами сучасної медицини.

Дякуємо за увагу!

